

Pažangus pašarų maišytuvus-dalytuvus gausina pajamas

Pieno ūkiai jau įsitikino, kad kompanijos „Keenan“ mašinomis, kuriomis prekiauja „Lytagros“ įmonių grupė, galima ženkliai padidinti primilžius, sutaupyti pašarų, pagerinti bandos sveikatą.

Dešimtim tūkstančių litų padidėjusios mėnesio pajamos, dienos primilžio iš karvės vidurkio padidėjimas 2 litrais, sutaupytos išlaidos pašarams, kurui, veterinariniams preparatams. Tai nėra kokie nors reklaminiai šūkiai, o tikri pieno ūkiuose užfiksuoti faktai. Jų vadovai iš pradžių skeptiškai vertino vadybininkų argumentus, kad su „Keenan Mech-fiber“ pašarų maišytuvais-dalytuvais galima pasiekti didelės finansinės naudos. Jie tikėjosi tiesiog patikimai veikiančios technikos už gerą kainą, bet jau po mėnesio buvo maloniai nustebinti, kad karvių pieningumą įmanoma padidinti be tradicinio būdo - papildomų investicijų į pašarų priedus.

Skaičiuoja naudą

Joniškio rajone veikianti žemės ūkio bendrovė „Bariūnai“ laiko 350 melžiamų karvių. Visą pieną bendrovė sunaudoja savo perdirbimo ceche. Jame gamina varškę, sūrius, grietinę, grietinėlę, pieną, rūgpienį. „Per dieną perdirbame 7 tonas pieno, dalį jo įsigyjame iš kitų pieno gamintojų, - pasakojo cecho direktorius Eduardas Kėvišas. – Savo produktais prekiaujame Kauno, Kėdainių, Šiaulių, Klaipėdos turgavietėse. Paklausa milžiniška, galime drąsiai didinti pajėgumus, todėl kiekvienas papildomas litras iš karvės mums labai svarbus.“

Praėjusių metų pabaigoje bendrovė iš AB „Lytagra“ įsigijo maišytuvą-dalytuvą „Keenan Mech-fiber“. Po mėnesio bendrovė pradėjo vidutiniškai gauti papildomus 2 litrus pieno iš karvės. „Iki tol maniau, kad tokios šnekos tik gražios pasakėlės, bet dabar akivaizdžiai įsitikinau, kad žaliavos gerokai pagausėjo“, - džiaugėsi E.Kėvišas.

Rinkosi ilgai

„Bariūnų“ valdybos pirmininkas Antanas Rauckis irgi prisipažino turėjęs skeptišką nuomonę apie „Lytagros“ atstovų skelbiamus maišytuvo-dalytuvo „Keenan Mech-fiber“ privalumus. „Anksčiau naudojom kitos kompanijos mašiną. Ji netolygiai paskirstydavo pašaro komponentus, todėl dairėmės naujo dalytuvo, - pasakojo valdybos pirmininkas. – Stebuklų tikrai nesitikėjau, mums svarbiausia buvo gera kaina, techninė kokybė.“

Be to, bendrovės tvartų durų išmatavimai tokie, kad ne bet kuri mašina gali įvažiuoti pro duris. Bendrovės specialistai ilgai rinkosi iš kelių kompanijų pasiūlymų. „Pirmiausiai „Keenan“ patiko dėl paprastos konstrukcijos ir tinkamų išmatavimų, o štai vadybininko kalbos dar ir apie primilžio rodiklių pagerinimą kėlė šypseną, nes esu skeptikas ir apskritai visada atsargiai vertinu visų vadybininkų kalbas. Dar pajuokavau, kad tegul bent litru tas vidurkis padidėja, tai nupirksime antrą mašiną, kad ir ši dar litrą pridėtų, - šypsojosi A.Rauckis. – Tačiau dabar turiu pripažinti, kad pieno iš savo žalųjų išgauname daugiau, nors naudojami tokie patys pašarai kaip ir anksčiau.“

Kitas „Lytagra“ klientas, Pagėgių žemės ūkio bendrovė taip pat džiaugiasi, kad vien „Keenan“ dėka ženkliai pagausino pieno primilžius. Dabar bendrovė vien dėl šios mašinos ir teisingai subalansuotų pašaro komponentų gauna 12 tūkst. Lt. per mėnesį daugiau pajamų nei iki tol.

Mažina ir kitas išlaidas

„Bariūnų“ veterinarijos gydytoja Renata Dūdienė mano, kad dėl unikalaus „Keenan“ pašaro komponentų apdorojimo banda taps daug sveikesnė. „Su šia mašina paruošiamas akivaizdžiai

geresnės fizinės struktūros pašaras, todėl jis geriau įsisavinamas, karvės mažiau negaluoja, geriau funkcionuoja jų virškinimo organai, taigi sutaupysime veterinariniams preparatams“, - kalbėjo ji. „Turėtume sutaupyti ir pašarų, nes karvių organizmas efektyviau juos sunaudoja, iš mažesnio kiekio gaudamos daugiau pieno gamybai ir gyvybinei energijai reikalingų medžiagų“, - teigė zootechnikė Birutė Gaižauskienė.

Pašarai nesumaigomi

Įmonės „Lytagra“ gyvulininkystės įrangos grupės vadovas Rimgaudas Pocevičius aiškino, kad „Keenan Mech- fiber“ pašarų maišytuvo-dalytuvo paslaptis glūdi gerai apgalvotame pašarų ruošimo mechanizme. „Ši kompanija jau pusšimtį metų specializuojasi vien pašarų maišytuvų-dalytuvų gamyboje, - kalbėjo R.Pocevičius. - Tai vienintelė kompanija turinti įvairiuose pasaulio kampeliuose dirbančius profesionalius pašarų ruošimo specialistus.“

Ilgalaikiai bandymai, tyrinėjimai, darbas su pašarų specialistais ir inžinerinio tobulumo siekimas padėjo „Keenan“ kompanijos specialistams sukurti puikią mašiną, padedančią ūkininkams efektyviai šerti gyvulius ir išgauti maksimalią naudą.

Ilgų tyrinėjimų dėka išsiaiškinta, kokie yra svarbūs pašaro raciono fizikiniai aspektai: susmulkinto šiaudo optimalus ilgis (7 cm), komponentų pakrovimo eiliškumas, pašaro nepersmulkinimas ir nuoseklus maišymas. Būtent dėl to „Keenan Mech-fiber“ paruoštas pašaras priimtinausias atrajojantiems galvijams. Pašarų masė nesumaigoma kaip daugelyje kitų mašinų, patiekiamo pašaro struktūra dirgina skrandžio plaušelius ir labiau įtakoja atrajojančių galvijų skrandžio darbą. Mat nesumaigyta ląstelienos (šiaudų) masė leidžia skrandžio fermentams lengvai patekti iki maistingųjų pašarų medžiagų. Kuo daugiau vertingųjų pašaro komponentų suvirškinama ir patenka į organizmą, o ne iškeliauja lauk mėšlo pavidalu, tuo efektyviau išnaudojamas tas pats pašaro kiekis. Vadinasi, taupomi pašarai, o daugiau įsisavintų maistinių medžiagų didina karvės pieningumą, gerina jos sveikatos būklę, atsparumą ligoms.

Naudą įrodo tyrimai

Norėdama išbandyti ir įrodyti, kad „Keenan Mech- fiber“ dalytuvu-maišytuvu ruošiamas pašaras turi daug privalumų kompanija į vieną Anglijos ūkių atvežė „Keenan Mech-fiber 400“ (28 kubinių metrų dydžio dalytuvus). Nekeičiant pašarų struktūros, vien pakeitus prieš tai buvusio kitos konstrukcijos maišytuvą-dalytuvą į „Keenan“ buvo gauta daugiau pieno ir proteino. Taip pat mažiau sunaudota pašaro.

Vėliau į „Keenan Mech-fiber“ įdiegus „PACE“ sistemą, kuri automatiškai reguliuoja pašarų racioną, buvo pasiektas neįtikėtinas rezultatas: primilžiai minėtame ūkyje padidėjo 2,4 kg, karvės pagamino papildomus 45 g kazeino per dieną (kazeinas - pagrindinis pieno baltymas, kuris sudaro 75–85 proc. bendrojo baltymų kiekio ir 85–90 proc. tikrųjų baltymų).

Tuo pat metu buvo stebima karvių skrandžio būklė. Bandymas parodė, kad ji tapo stabilesnė, rūgštingumas sumažėjo 33 proc.

Techniką reikia naudoti teisingai

„Lietuvos ūkiuose taip pat pastebime įspūdingus rezultatus, - kalbėjo R.Pocevičius. – Bet rodikliai dar galėtų padidėti, jei visada būtų tiksliai laikomasi pašaro ruošimo instrukcijų, „Lytagros“ valdomoje Bernatonių žemės ūkio bendrovėje įsitikinome, kokia svarbi netgi nežymi kurio nors pašaro komponento paklaida, kai jie kraunami į maišytuvą-dalytuvą. Suprantama, kad reikia rūpintis ir galvijų sąlygomis tvarte.“

Deja, dažnai ūkių darbuotojai mano, kad nieko blogo, jei į maišytuvą-dalytuvą bus įkrėstas vienas kitas papildomas kaušas ingrediento arba atvirkščiai – jo įdėta mažiau. Bet būtent tai ir gali neleisti pasiekti efekto, nors „Keenan“ technika tam sudaro visas prielaidas.

„Keenan“ kompanija siekdama palengvinti pašaro ruošimo kontrolę sukūrė sistemą „PACE“ (Performance Acceleration and Control Enhancement – darbo pagerinimas ir kontrolės sustiprinimas), kuri padeda paruošti maksimaliai naudingą pašarą. Dirbant su „Keenan“ maišytuvu-dalytuvu, kompiuterizuota PACE pagalbos sistema rodo, kiek ir kokius šėrimui reikalingus ingredientus reikia dėti pirmiau, o kuriuos vėliau. PACE integruota menčių apsukų skaičiavimo sistema kompiuteriui neduos ženklo dėti kitą komponentą arba pradėti dalijimą, kol prieš tai sudėtas pašaras tinkamai neišmaišomas. Prietaiso viduje esanti atminties laikmena saugo visą informaciją apie dalytuvo-maišytuvo pašarų ruošimą, tad gyvulių šėrimą stebintys ir analizuojantys fermos specialistai lengvai gali ją persikelti į savo kompiuterį ir vėliau išsamiai įvertinti pašarų ruošimą.

2011m. kovo mėn. 2 d.